

SUPEER HÆFTESAMLING
OM BEGREBER OG METODER

HÆFTE 1 af 4

UNG-TIL-UNG-LÆRING I UNGDOMSARBEJDE OG INTEGRATION

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SUPEER HÆFTESAMLING
OM BEGREBER OG METODER
HÆFTE 1 af 4

UNG-TIL-UNG-LÆRING I UNGDOMSARBEJDE OG INTEGRATION

Margit Helle Thomsen
Jinan Rashid Muhsen
Nana Holst Møller
August 2019

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

FORORD

SUPEER – bæredygtig integration gennem ung-til-ung-support – er et europæisk projekt, der støttes af EU-Kommissionen inden for programmet Erasmus+ for strategiske partnerskaber. Partnerorganisationer fra 6 europæiske lande samarbejder i SUPEER-projektet ud fra det fælles mål at støtte opbygningen af samfund, empowerment, social kapital og aktivt medborgerskab blandt unge fra både mindretals- og majoritetsmiljøer. Et andet mål er at bane vejen for en bæredygtig integrationsproces blandt unge flygtninge og nytilkomne gennem et innovativt og ung-til-ung-baseret koncept, hvor unge med forskellige baggrunde etablerer ligesindede, anerkendende og stabile forbindelser gennem et fælles lærings- og netværksprogram.

Ung-til-ung-læring er således omdrejningspunktet for den pædagogiske og metodologiske tilgang i SUPEER-projektet. Ung-til-ung-læringsprogrammet er imidlertid nært knyttet til **3 GRUNDBEGREBER**, som hver især udgør det teoretiske og begrebsmæssige grundlag for projektets formål, mål og aktiviteter:

- **EMPOWERMENT**
- **SOCIAL KAPITAL**
- **STATSBORGERSKAB**

Disse begreber beskrives og anvendes særskilt på grund af deres forankring i forskellige teoretiske og begrebsmæssige traditioner. Til forskel fra andre traditioner er unges trivsel, deltagelse, samarbejde og gensidige læring i centrum i SUPEER-projektet – de 3 koncepter udgør en samlet, sammenhængende og holistisk konceptuel ramme for planlægning og gennemførelse af alle læringsaktiviteter. Denne fremgangsmåde er baseret på følgende idéer:

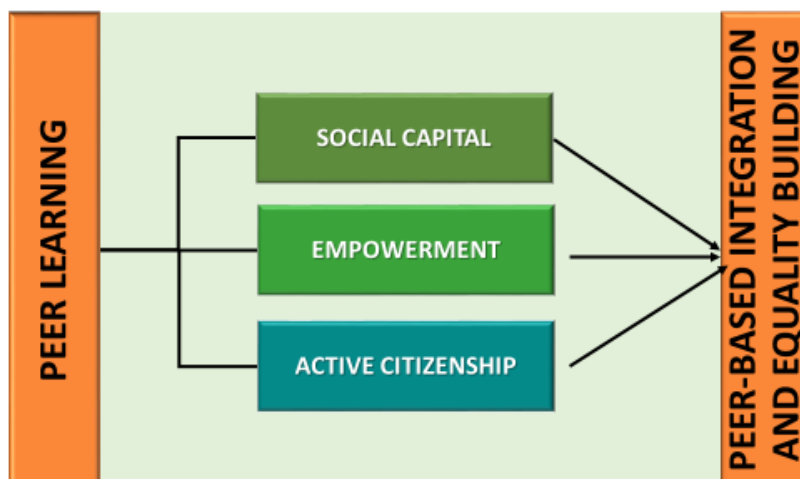
- Ved at bygge bro mellem de adskilte koncepter kan vi i praksis vise, hvordan empowerment, social kapital og aktivt medborgerskab gensidigt støtter hinanden som grundlæggende elementer i unges sociale, kulturelle, relationelle og personlige vækst samt deres trivsel og erfaring med et positivt tilhørsforhold til det omgivende samfund. Dette gælder for unge, der er født og opvokset i dette samfund, samt for unge nyankomne.
- Ved at bruge den holistiske konceptuelle ramme kan vi definere praksis såsom

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

integration, inklusion og tilhørsforhold fra et positivt og opfindsomt perspektiv, hvor det interkulturelle møde mellem unge med forskellige baggrunde og erfaringer lærer fra hinanden gennem et samarbejde, hvor alle respekteres for deres særlige bidrag.

- Når unge mennesker er styrket gennem en fælles læringsproces og fælles aktiviteter, styrker de deres sociale og kulturelle kapital, hvilket generelt vil styrke deres motivation for et aktivt og deltagelsesbaseret medborgerskab.

Derfor bliver ung-til-ung-læring omdrejningspunktet, hvor de konceptuelle holisme omsættes til en ligeværdig læringspraksis for unge jævnaldrende på tværs af mindretals- og flertals-miljøer. Ved at gøre empowerment, social kapital og aktivt medborgerskab til nøglebegreber i den fælles læringsproces skaber vi også en ny og ressourcebaseret ramme for unges gensidige integrationsproces:

Som en introduktion til den konceptuelle tilgang og ramme for de videregående ung-til-ung-læringsaktiviteter har vi udarbejdet 4 hæfter, der kort illustrerer, hvordan vi opfatter projektets nøglebegreber, og hvordan vi kan omsætte dem til praktiske ung-til-ung-baserede læringssituationer. Hvert hæfte forsynes med henvisninger til relevant litteratur og andre anvendte links. **SUPEER HÆFTESAMLING OM BEGREBER OG METODER** omfatter:

- HÆFTE 1:** Ung-til-ung-læring i ungdomsarbejde og integration
- HÆFTE 2:** Empowerment af ung-til-ung-læring og integration
- HÆFTE 3:** Social kapital i ung-til-ung-læring og integration
- HÆFTE 4:** Medborgerskab i ung-til-ung-læring og integration

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatternes synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

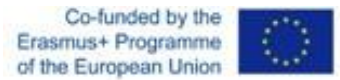
1. INTRODUKTION

"Folk lærer gennem interaktioner. Samspillet mellem mennesker bliver stadig vigtigere for vores udvikling. Vores samfund har i de seneste årtier udviklet sig fra det tidligere industrisamfund med fokus på en produktionsøkonomi til et samfund, hvor drivkræfterne er informatik, viden og innovation, og hvor samarbejde og udvikling i høj grad vil finde sted i samspil mellem mennesker i samarbejdende og samarbejdsorienterede arbejdsstrukturer. Derfor vil læring som følge af samspillet mellem ung-til-ung eller ung-til-ung-interaktioner spille en meget vigtig rolle i fremtidig læring. Når disse interaktioner anvendes struktureret i en samarbejdende eller samarbejdende læringsproces, bliver de ung-til-ung-læring..." (Wedel, Nils (2017): "Peer learning".

I bund og grund er **ung-til-ung-læring** et udtryk for at understrege, at deltagerne har en ligestilling i processen. Samtidig indebærer konceptet, at de deltagerne rent faktisk lærer af hinanden og bidrager på lige fod til en fælles løsning af givne opgaver. Derfor afskaffer ung-til-ung-læring i en vis forstand den klassiske indlæringsituation, hvor den ene part - som regel læreren - er hierarkisk placeret over den anden part - som regel den elev. I ung-til-ung-læring vil rollerne tværtimod hele tiden ændre sig. I nogle situationer kan nogle jævnaldrende bidrage mere end andre, i andre situationer er det omvendt. Udgangspunktet er, at alle jævnaldrende er anerkendt som aktive og værdifulde bidragydere.

På denne baggrund fokuserer dette hæfte i **SUPEER-hæftesamlingen** på begrebet "ung-til-ung-læring" og dens relevans som konceptuel og metodisk tilgang til unges ung-til-ung-baserede samfund rundt om i Europa. For det første introducerer vi kort vores opfattelse af ung-til-ung-læring og dens forbindelse til andre læringsteorier og -praksisser. Vi uddyber brugen af ung-til-ung-læringstilgangen i SUPEER-netværksprogrammet, hvor unge mennesker med forskellige sociale og etnisk-kulturelle oprindelser deltager i samproduktive, ung-til-ung-baserede og samfundsskabende læringsaktiviteter. Endelig giver vi eksempler på, hvordan man omformer begrebet ung-til-ung-læring til konkrete pædagogiske-metodologiske øvelser og læringsmaterialer. Til sidst præsenterer vi en liste over europæiske links og litteratur for yderligere inspiration.

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

2. HVORDAN FORTOLKER VI BEGREBET UNG-TIL-UNG-LÆRING?

"Et netværk for ligesindede gør, at man handler både som udbydere og modtagere, således at man kan få adgang til og være tilgængelig for materiale, der vedligeholdes af ligesindede. Hvis man ikke kan finde det nødvendige materiale fra sine naboer, vil naboerne forespørge deres naboer om flere ressourcer på en sådan måde, at netværket for ligesindede kan finde ressourcer i en lagdelt massedistribution for at øge besøgsraten for at finde det materiale, de ligesindede ønsker..." (Yang, S.J.H. (2006): "Context Aware Ubiquitous Learning Environments for Peer-to-Peer Collaborative Learning...".

Som nævnt ovenfor kan ung-til-ung-læringsprocessen tolkes som relationer, hvor mennesker i en bestemt læringsssammenhæng skiftevis optræder i rollerne som udbydere og modtagere af bestemte tjenester i form af viden, metoder osv. I det samlede billede skabes der en balance mellem at levere og modtage, således at den enkelte person i læringsssammenhæng og fællesskabet udfører begge roller.

I andre sammenhænge er ung-til-ung-læringsperspektivet defineret som:

"Ligesindet læring er defineret som de elevers læring fra og med hinanden på både formelle og uformelle måder" (Boud, D. (2001): "Introduction: Making the Move to Peer Learning":

Forståelsen er, at elever lærer ved aktivt og systematisk at dele deres ideer, viden og erfaring gennem læringsaktiviteter med deres jævnaldrende. Resultatet er en gensidigt afhængig og gensidig læringsproces på lige fod, hvor følelsesmæssig og social læring er involveret som væsentlige aspekter af ung-til-ung-udvekslingen. Elementer af samproduktion er således en del af ung-til-ung-læringsprocessen baseret på byggeklodser som f. eks.:

- Bygger på folks evner: Alle har forskellige evner og færdigheder. Dermed bør et ung-til-ung-program forbinde jævnaldrende på en måde, så de systematisk bygger videre på hinandens færdigheder for at afklare de gensidige fordele ved samarbejdet.
- Anerkendelse af alle deltagere som aktiver: I et ung-til-ung-baseret program skal

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

deltagerne betragtes som ligeværdige partnere. Ingen deltager bør have en særlig autoritet eller indtage en ledende rolle.

- Gensidighed og positivt afhængighedsforhold: Målet er at skabe et tovejsforhold – hvilket betyder indbyrdes afhængige og gensidige læringspositioner.
- Ung-til-ung-støttenetværk: Målet er at opbygge langvarige sociale bånd mellem de unge deltagere.
- Udviskning af forskelle: Ved at sløre barrieren mellem de deltagere, der designer og leverer – og dem, der bruger leverancer, tildeles mere handlefrihed til deltagerne.

LIGHED I LÆRING PÅ TVÆRS AF FORSKELLE I HOLDNINGER OG ERFARINGER

"Ung-til-ung-undervisning kan antage mange former. Den fælles faktor er, at viden ikke deles af en instruktør eller en anden person af autoritet. Det handler om folk på samme niveau underviser hinanden om, hvad de ved..." (What is Peer-to-Peer Learning? - <https://blog.continu.co/ung-til-ung-to-ung-til-ung-learning>).

På denne måde kan vi tale om et horisontalt, ikke-hierarkisk læringsfællesskab - i modsætning til traditionelle læringsssammenhænge, der normalt bygger på en vertikal og hierarkisk struktur, baseret på ensidige roller som lærere og elever i ulige stillinger.

Ung-til-ung-relationer eller mentor-/mentee-relationer

Set i dette lys er det relevant at påpege en forskel mellem mentor/mentee-forholdet og de ung-til-ung-baserede relationer. Det er integreret i mentorrollen, at mentor skal være en vejleder, facilitator og instruktør i samspillet med sin mentee. Mentor er placeret højere end mentee i henhold til *logikken* i funktionen. Dette er en slags lærer-/studenterforhold - uanset det forhold, at mentor/mentee-forholdet kan etableres mellem unge på samme alder, samme niveau af uddannelse osv. Sammenfattende er mentor/mentee-konstruktionen bygget på en *asymmetrisk* relation – i modsætning til ung-til-ung-tilgangen.

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

TRANSFORMATIV LÆRING

"Det vigtigste at lære for unge mennesker i dag er at være i stand til at orientere sig, at være i stand til at træffe valg, at de selv kan stå inde for, at føle integritet, ikke at bruge deres liv på noget forkert, at være i stand til at fravælge i de mange valgsituationer, de vil stå i hele tiden..." (Illeris, Knud i "Learning – nowadays learning theory in the tension between Piaget, Freud and Marx", 1999).

Transformativ læring er blevet et centralt begreb i international læringsforskning og -teori. Transformativ læring kan på mange måder opfattes som et læringskoncept, der er nært beslægtet med ung-til-ung-læring. Transformativ læring finder ikke nødvendigvis sted i en ung-til-ung-sammenhæng. Samspillet og læringsdynamikken mellem jævnaldrende kan dog i mange sammenhænge føre til en ændret indvirkning på elevernes viden om og forståelse af verden samt deres selvbevidsthed. Ud fra dette perspektiv for ung-til-ung-læring er det indlysende at inkludere begrebet transformativ læring i de SUPEER-ungdomsaktiviteter som en del af fælles opgaver med et skiftende formål med hensyn til gensidig forståelse på tværs af forskelle og diversitet osv.

Transformativ læring - eller betydningsfuld læring - er blevet defineret som læringsprocesser, der involverer større eller mindre ændringer af elevernes identiteter. Idéen er at skabe en bredere forståelse af de hurtige samfundsmæssige forandringer, der karakteriserer samtiden, med henblik på at forstå behovene og kravene som følge af udviklingen, som det ser ud i de nære hverdagsmiljøer såvel som den bredere politiske scene.

Fra det pædagogiske-metodiske syns forløb kræver transformativ læring en stærk motivation og engagement fra de deltagerne for rent faktisk at være transformativ i form af forandring og omlægning. Ung-til-ung-konteksten i et åbent læringsmiljø - ligesom SUPEER-programmerne - kan være et positivt grundlag for sådanne læringsprocesser.

SITUATIONSBESTEMT LÆRING

Konceptet med situationsbestemt læring blev oprindeligt formuleret af forskerne Lave og Wenger. Konceptet handler dybest set om at forbinde læring tæt med praksis. Idéen er, at al læring er forbundet med en eller anden form for praksis. I denne forstand er

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

læring situationsbestemt.

I ung-til-ung-læring er situationsbestemt indlæring stærkt relevant, da det placerer læringsprocesser i *praksisfællesskaber*, der udføres af grupper af mennesker, som bogstaveligt talt *skaber* noget sammen, det være sig objekter, aktiviteter eller viden. Situationsbestemt læring indikerer også, at opnåelse af læring er flyttet fra det person-centrerede perspektiv til mere det decentrerede perspektiv, hvor læring sker gennem selve organiseringen af det praktiske læringssamfund og dermed forener de kognitive, sociale og kulturelle aspekter af læring.

Således indebærer situations- og kontekstuel læring i fællesskaber af praksis et stærkt relations-aspekt. Det er netop denne sammenkædning mellem fællesskaber, praksisbaserede relationer og læring, der passer godt sammen med ung-til-ung-tilgangen i SUPEER-projektet.

Ung-til-ung-læring gennem co-production og samskabelse

"Samskabelse sker ved at kombinere så mange ressourcer og kompetencer som muligt relevante for målgruppen, der er centrum for samarbejdet. (...) Det særlige potentiale i partnerskabet ses i sammenhænge, hvor målgruppen selv tager ejerskab af problemer, og de omkringliggende aktører og interessenter gradvist ændrer deres rolle og position fra hjælpere til samarbejdspartnere..." (Det nationale råd for frivilligt arbejde i Danmark (2013): "Et magasin om samskabelse".

Konceptet med co-production og samskabelse har vundet stor interesse i de seneste år. I bund og grund handler begge begreber om at involvere en bestemt gruppe af borgere i tværgående partnerskab for at opbygge og skabe bestemte sociale løsninger sammen, for eksempel velfærdsfremmende løsninger. Samskabelse er baseret på selve idéen om at tro på folks viden, ressourcer og vilje til at bruge deres aktiver til det fælles bedste. Det er måske ikke for hele samfundet; det kan være i lokalsamfundet. Det kan meget vel være i gruppen af unge, der tilslutter sig SUPEER-projektet om åbenhed, ligestillingstænkning og ivrighed efter at skabe noget, der kan være til gavn for sig selv såvel som for andre unge i lokalsamfundet og det omgivende samfund.

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

Med hensyn til det medproducerende perspektiv er berigelse i ung-til-ung-læring blevet beskrevet gennem en række fordele i form af den personlige og følelsesmæssige udvikling af alle de involverede personer, såsom:

- **Empati:** At vide, hvordan man forstår partneren, hvad du føler, hvordan du lever. At være i stand til at handle på reelle behov.
- **Gennemslagskraft:** Forsvare eller vise en holdning til respekt samt hvad der ikke er forstået, at søge denne forklaring eller vejledning om det emne, der behandles.
- **Aktiv lytning:** Du er nødt til at lytte på en aktiv og opmærksom måde, således at de givne oplysninger bliver bearbejdet meget bedre, samt manifestere det du ikke deltager i.
- **Tålmodighed:** De to grupper bør udvise tålmodighed og ro overfor hinanden samt observere og lære. Således sænkes niveauet af spændinger, så alt gøres mere roligt.
- **Fleksibilitet:** Hvis den måde, som noget forklares på, ikke er forstået, søges nye udtryk, nye informations- og organisationsstrukturer, nye eksempler. At være mere fleksibel i det øjeblik, ting bliver sagt.
- **Tilpasning:** Tilpasse sig behovene og lærings-karakteristika for hver enkelt, udveksling af oplysninger, tvivl og tilgange flyder mere dynamisk.
- **Hukommelse:** Når du forklarer din partner, er hukommelsesmekanismerne aktiveret. Da skal du kigge efter tidligere læring for at vise og forklare, hvad du ønsker. Fremme meningsfuld læring.
- **Selvværd:** At føle sig godt tilpas inde i dig selv, at se at du kan hjælpe en partner. Når du guider en person i noget indhold du kender til, er det meget vigtigt at få tillid.
- **Motivation:** Nøglen er initiativ fra begge parter. Den hjælper til, at der bliver truffet beslutninger.

Det grundlæggende mål er at skabe en følelse af "os", som på lige fod udvikler social og kulturel kapital fra en gensidig erfaringsudveksling og fælles refleksioner.

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

HVORFOR ER UNG-TIL-UNG-LÆRING ET CENTRALT KONCEPT FOR UNGDOMSARBEJDE OG INTEGRATION?

Lighed i læring er omdrejningspunktet i dette SUPEER-projekt. De unge deltagere vil møde hinanden i et læringsfællesskab, der er karakteriseret ved mangfoldighed i forudsætninger, livserfaringer osv. Formålet med og målsætningerne for SUPEER-programmerne er at afdække, på hvilke områder de unge deltagere kan mødes i et fælles og vigtigt ungdomsperspektiv – at skabe overvejelser om fælles udfordringer, fælles bekymringer, fælles ambitioner og ønsker om aktivt at påvirke deres eget liv i et fremtidigt perspektiv. Det er netop i dette skæringspunkt, at selvbevidsthed og empowerment kan blive næret og vokse til et fælles og ligesindet behov og krav blandt unge på tværs af deres gensidige mangfoldighed.

For at skabe rammerne for de unge deltagere, er ligesindet ændring af perspektiver den grundlæggende idé – og ideal – til dette SUPEER-projekt. Dette er selve grunden til, at SUPEER-projektet har valgt denne ung-til-ung-tilgang snarere end et mere traditionelt mentor-/mentee-koncept - med sin indbyggede ulighed i de unge deltageres gensidige positionering.

UNG-TIL-UNG-TILGANGEN I ET INTERKULTURELT PERSPEKTIV

I SUPEER-projektet vil praksis i ung-til-ung-læring være karakteriseret ved en interkulturel dimension, idet deltagerne vil blive rekrutteret fra forskellige etniske-kulturelle og sociale baggrunde. Dette indikerer, at deltagerne sandsynligvis vil blive konfronteret med forskelle i koder, konventioner, overbevisninger og adfærdsmønstre, som de gensidigt ikke kender.

En måde at håndtere den interkulturelle dimension på er at etablere et læringsmiljø, hvor emnerne om fælles refleksioner har udgangspunkt i mere almindeligt forekommende emner og koncepter, der kan afspejles i forskellige synspunkter og erfaringsuniverser, for eksempel betydningen og praksis af social og kulturel kapital.

Omdannelsen fra det begrebsmæssige niveau til det personlige og kollektive

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatternes synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

identifikations- og anerkendelses-niveau vil være en pædagogisk-metodologisk opgave i dette SUPEER-partnerskab.

3. HVORDAN BRUGER VI UNG-TIL-UNG-LÆRING I SUPEER-UNGDOMSPROGRAMMERNE?

I den praktiske gennemførelse af SUPEER-ungdomsprogrammerne vil ung-til-ung-læringstilgangen blive støttet af en lang række pædagogiske metoder. Et par eksempler er nævnt nedenfor:

SAMARBEJDE LÆRING

Samarbejde læring kan beskrives som et pædagogisk-didaktisk læringsystem, baseret på den grundlæggende idé, at folk lærer bedst og mest effektivt, når læring finder sted i strukturerede samarbejdsprocesser. Samarbejde om relevante og meningsfulde opgaver i et anerkendt og sikkert læringsmiljø. Samarbejds læring er baseret på en social konstruktivistisk tilgang, hvor Vygotskys definition af læring som sociale processer og interaktion har spillet en vigtig rolle. I den kooperative læring implicerer dette i praksis, at eleverne gennem samarbejde og interaktion omkring faglige opgaver opnår en samtidig læringsproces, hvor alle bidrager gennem det fælles engagement og den fælles koncentration på opgaven.

Idéen bag strukturer inden for den kooperative læring afspejler de interaktionsformer, der kodificerer og sætter elevernes arbejde og samarbejde i system. Strukturerne inden for samarbejdsbaseret læring kan defineres som de organisatoriske og metodologiske rammer, der - trin for trin - støtter og fremmer elevernes problemløsning – og dermed sikrer både individuel og kollektiv læring. Strukturerne sikrer, at alle elever, uanset viden og andre antagelser, vil have en aktiv indvirkning på de fælles resultater og have samme andel af de fælles præstationer. Spencer Kagan har udviklet et stort antal af disse strukturer, der på forskellig vis støtter de sociale, kognitive og kommunikative færdigheder og samarbejde.

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

Den vigtigste tilgang er, at alle i gruppen er i stand til at bidrage til løsningen af den givne opgave, og desuden har alle et ansvar for at sikre, at opgaverne er løst og fører til et fælles resultat. De kooperative og interaktive strukturer selv vil motivere eleverne til at lære. Fællesskab og interaktion er de centrale elementer i læring.

De kooperative læringsstrukturer er alle baseret på følgende pædagogiske og didaktiske principper:

- Simultan interaktion
- Positiv indbyrdes afhængighed
- Individuelt ansvar
- Ligesindet deltagelse

Princippet om **simultan interaktion** bliver tydeligt gennem teamwork og forskellige gruppeformationer, som støtter samarbejdet. Teamwork viser, at alle elever har mulighed for at bidrage og have deres holdninger i en lektion.

Princippet om **positiv gensidig afhængighed** udtrykker den positive og uundværlige rolle, som hver elev spiller for gruppen. Dette indikerer, at gruppens resultater afhænger af den enkelte elevs bidrag og dygtighed. Det minimerer den negative konkurrence og letter den gensidige glæde af de andres færdigheder i stedet for jalousi og misundelse.

Princippet om **individuelt ansvar** er i denne sammenhæng ansvaret for at reflektere og formulere, hvad du har lært, hvordan du opfattede emnet, og hvilken yderligere støtte du kan have brug for fra de andre. Det individuelle ansvar kan således oversættes til ansvaret for egen læringsproces.

Princippet om **ligesindet deltagelse** har til formål at sikre, at de elever rent faktisk skiftes til at bidrage til samarbejde og fælles læring. Ligesindet deltagelse er også en måde at sikre, at alle elever er synlige, og desuden, at det er legitimt at tage ordet og har noget at sige.

Ud fra disse perspektiver er samarbejdsbaseret læring som et læringsystem velegnet som en central tilgang til enhver ung-til-ung-læringsproces.

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

LIVSPSYKOLOGI SOM GRUNDLAG FOR UNG-TIL-UNG-REFLEKSIONER

"Hvad er livspsykologi? Hvad vil det sige at leve et godt liv nok og besidde de nødvendige livsfærdigheder til at tilvejebringe, vedligeholde og udvikle ens egen og fælles eksistens? Hvad betyder det at være en skuespiller i ens egen og det fælles liv? (Bertelsen, Preben: "Life Psychology")."

Livspsykologi og anerkendelse af eksistentielle kompetencer har i de seneste år været en af de tilgange til dialogiske processer, der har til formål at styrke unges evner og evnen til at håndtere en tilfredsstillende balance mellem individuelle forventninger til livet samt til sociale relationer. Metoden er blevet anvendt som interventionsmetode overfor forskellige grupper af sårbare unge, herunder radikaliserede unge.

Det er dog muligt at overføre dele af metodologien til andre sammenhænge, hvor unge udveksler og reflekterer sammen om livserfaring, udfordringer og forhåbninger i ung-til-ung-baserede dialoger.

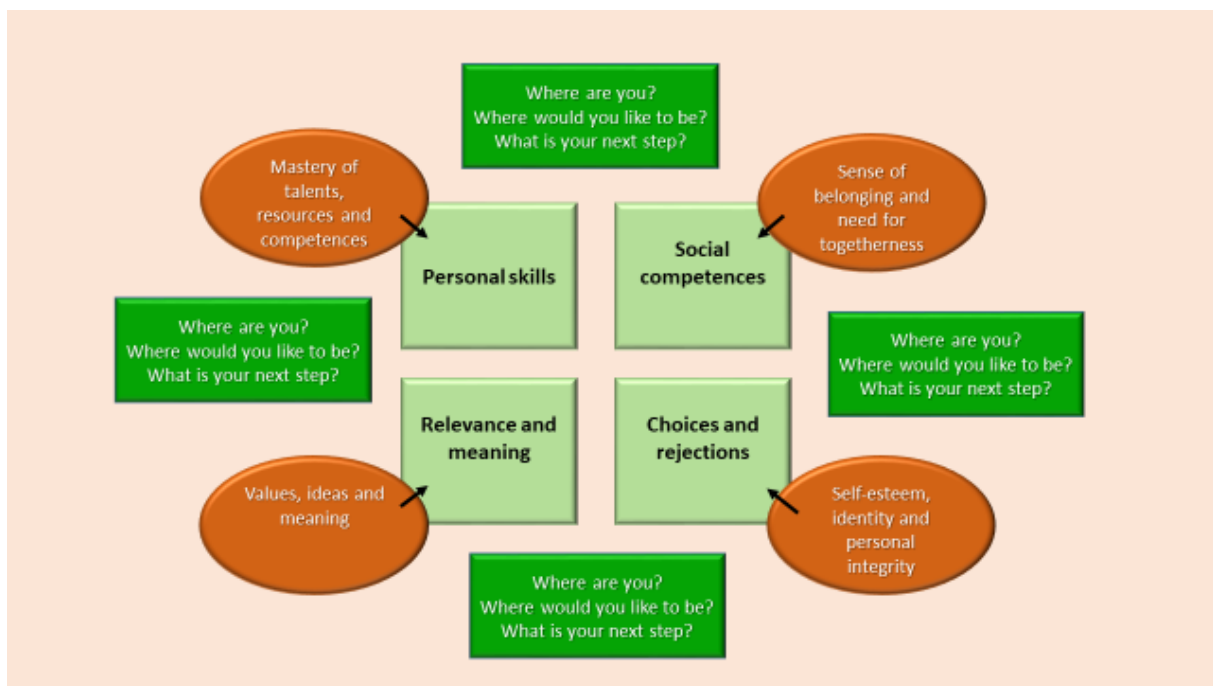
Livspsykologi-metodologien tager udgangspunkt i universelle eksistentielle kompetencer, som vedrører den måde, folk i alle aldre reagerer på udfordringerne i livet. Metodologien er baseret på den antagelse, at alle mennesker – uanset deres baggrund og forudsætninger – stræber efter at opbygge en acceptabel – en "god nok"-eksistens for sig selv og hinanden. Dette er en universel menneskelig tilstand, som kan plejes eller hæmmes gennem folks individuelle valg, handlinger og miljømæssige muligheder. Fokus er på:

- Unges evne til at **positionere** sig i forhold til deres personlige liv og interaktion med omverdenen.
- Unges evner til at **reflektere** over de valg og værdier, der styrer deres liv.
- Unges evne til at sætte den personlige eksistens i **perspektiv**, således at være bevidst om sig selv samt bevidst om andre folks behov og bevidst om en bredere samfundsmæssig kontekst.

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

- Unges evne til at **mentalisere**, dvs. forstå ens egne såvel som andre folks adfærd baseret på de underliggende følelser, behov og overbevisninger, der motiverer adfærd.

I praksis findes den såkaldte "loop model", som er blevet brugt til at lette både individuelle og kollektive afklaringsprocesser inden for den livspsykologiske forståelsesramme:

Modellen repræsenterer en systematisk og holistisk tilgang til at analysere og forstå de unges ressourcer og udfordringer med hensyn til deres akademiske færdigheder samt deres sociale og personlige vækst og velfærd:

- De **akademiske** kompetencer.
- De **sociale** kompetencer.
- Hvad der er **relevant, meningsfyldt og motiverende**.
- **Valg og fravalg** gjort ud fra følelsen af at være rigtig og **autentisk**.

Afklaringsmodellen kombinerer hermed de traditionelle kognitive områder som

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatternes synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

akademiske og sociale kompetencer med mere følelsesmæssige fokusområder. Målet er at støtte unge mennesker i at mærke efter indeni og tale om deres egen motivation og følelser i situationer, hvor de træffer beslutninger fra hjertet. I alle samtaleemner kan modellen svare til både aktuelle og ønskede situationer.

BESKRIVENDE METODOLOGI

Narrativer betyder historier, og konceptet repræsenterer fortællingen, som vi har og fortæller om os selv og vores liv. Ud fra dette perspektiv kan den narrative metodologi matche godt til øvelser i livspsykologi.

Den grundlæggende tilgang i den narrative metodologi er at understrege, at folk aldrig kan identificeres ved deres problemer. Det eneste problem er selve problemet. Det kan lyde forenklet, men alle mennesker har tendens til at gøre deres problemer og udfordringer identiske med sig selv. I stedet støtter den narrative tilgang folk i at gøre deres udfordringerne *eksterne* for således at gøre det lettere at håndtere udfordringerne og tænke på konkrete løsninger. Eksternalisering indikerer en proces, hvor folk begynder at bruge et helt andet sprog og indtage en helt anden holdning til deres problemer. Brugen af ord og vendinger er meget vigtigt i eksternaliseringsøvelsen, da ord har en stærk indvirkning på vores måder at opfatte og håndtere udfordringer på.

Eksternalisering er både en sproglig og holdningsmæssig proces, og selv om de unge jævnaldrende i SUPEER-projektet ikke kan karakteriseres af mange problemer, kan den narrative metodologi være nyttig i udviklingsprocessen, hvor nogle unge mennesker kan befinde sig midt i en nyorientering og omstilling til nye levevilkår. Dette kan for eksempel være tilfældet for unge nyankomne, der vil bosætte sig i nye samfundsmæssige og lokale miljøer, men det kan lige så godt være tilfældet for andre unge, der kan befinde sig i en skiftende position fra skole til videreuddannelse, arbejde osv.

Således kan den narrative tilgang være et værdifuldt redskab for ung-til-ung-baserede og gensidige refleksioner samt støtte tidligere personlige fortællinger og nyorientering i definitionen af identiteter, livsperspektiver og nye livsfortællinger - også i kombination med loop-modellen vist ovenfor. Desuden kan den biografiske, narrative tilgang være knyttet til situationsbestemt og kontekstualiseret læring, når unge folks livshistorier er forbundet og visualiseret gennem den nøjagtige forankring i tid, steder, relationer og

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

situationer. Således er den biografiske, narrative metodologi blevet brugt som et redskab i en særlig indsats over for flygtninge for at støtte sammenkoblingen mellemstore samfundsmæssige ændringer med en stærk indvirkning og væsentlig betydning for den personlige og familie-baserede livshistorie.

Dette kan være en nyttig tilgang til noget af arbejdet i SUPEER-ungdomsprogrammerne.

4. Konklusion

Som konklusion kan ung-til-ung-læring beskrives som selve kernen i SUPEER-projektet, som også udtrykkes i selve navnet. Sammenfattende er omdrejningspunktet, at unge med vidt forskellige baggrunde og erfaringer danner et læringsnetværk fra udgangspunktet og konsensus om, at alle kan bidrage til fælles læringsemner i det overordnede netværksprogram, som de unge vil blive inddraget i.

Ved at gøre ung-til-ung-læring til omdrejningspunktet for SUPEER-ungdomsaktiviteterne ønsker vi at forlade den traditionelle tilgang til integrationsindsatser, hvor unge mennesker fra majoritetsmiljøer er bedre og mere *overlegne* i forhold til unge fra minoritetsmiljøer. Vi stræber efter at forny det klassiske mentor-/mentee-hierarki i forsøget på at implementere en ægte ung-til-ung-baseret læringsproces, hvor vi i praksis etablerer et ligeværdigt læringsmiljø, hvor alle har forudsætninger for at bidrage – det være sig med viden, erfaring, innovative refleksioner, idéer, praktiske og kreative færdigheder.

Som nævnt ovenfor kan ung-til-ung-læring bygge på forskellige pædagogiske og didaktiske traditioner og tilgange. I SUPEERs ung-til-ung-program vil vi bygge et fælles kreativt laboratorium, hvor forskellige metoder og værktøjer bruges til at støtte - direkte eller indirekte - de unge deltageres fælles opbygning af indre styrke og socio-kulturel kapital samt deres motivation til at påtage sig et aktivt medborgerskab til det fælles bedste.

“Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.”

5. LINKS OG LITTERATUR

Andrews, Matt & Manning, Nick (2016): "A Guide to Peer-to-Peer Learning".

Axel, Erik & Tanggaard, Lene (2010): "En introduktion til Situeret læring og praksis i forandring. En skitse til receptionen af Situeret læring i Danmark". In Nordiske udkast 1/1, 2010.

Bertelsen, Preben (2013): "Tilværelsespsykologi. Et godt nok greb om tilværelsen".

Bo, Inger Glavind, Christensen, Ann-Dorte & Thomsen, Trine Lund (2016): "Narrativ forskning. Tilgange og metoder".

Boud, D. (2001): "Introduction: Making the Move to Peer Learning". In Boud, D., Cohen, R. & Sampson, J. (ed.): Peer Learning in Higher Education: Learning From & With Each Other.

Dammeyer, Jesper (2017): "Pædagogisk psykologi. Videnskaben om læring og undervisning".

Elkjær, Bente (2003): "Organisatorisk læring – på et pædagogisk sociologisk grundlag".

Hansen, Lars Brandt & Jarkilde, Julie Lyng (2009): "Om muligheder med uformelle læreprocesser id en formelle skole". In Pædagogisk IT-vejlederuddannelse.

Harring, M. (2007): "Informelle Bildung – Bildungsprozess im Kontext von Peerbeziehungen im Jugendalter. In: Harring, M., Rohlf, C. & Palentien, C. (ed.): Perspektiven der Bildung.

Horst, Christian ed. a.o. (2006): "Interkulturel pædagogik".

<https://blog.continu.co/peer-to-peer-learning>.

<http://www.peersdom.com/benefits-of-peer-to-peer-learning>.

Illeris, Knud (1999): "Læring – aktuel læringsteori i spændingsfeltet mellem Piaget, Freud og Marx".

Kagan, Dr. Spencer (1994): "Cooperative Learning".

Kagen, Spencer & Stenlev, Jette (2010): "Undervisning med samarbejdsstrukturer. Cooperative learning".

Kern-Scheffeldt (2005): "Peer Education and Suchtprävention". In SuchtMagazin. https://www.suchtmagazin.ch/tl_files/templates/suchtmagazin/user_upload/texte_old/Text5-05.

Lamberth Collaborative. <https://www.lambethcollaborative.org.uk/co-production>.

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

Lave, Jean (2009): "Situert læring og praksis i forandring". In Nordiske udkast, 1/2, 2009

López; Paricia (2015): "Aceptación del aprendizaje de igual a igual".

<http://www.gaceta.unam.mx/20150827/creciente-aceptacion-del-aprendizaje-de-igual-a-igual>

Lustig, M.W. & Koester, J. (2003): "Intercultural competence: interpersonal communication across cultures".

Mazur, Eric (1997): "Peer instruction. A user's manual".

mhtconsult (2009): "Clear Communication in the intercultural encounter". Learning programmes and materials for the City of Copenhagen.

mhtconsult (2011): "The intercultural encounter in the workplace". Learning programmes and materials for the Healthcare sector.

mhtconsult (2012): "Deradicalisation – targeted intervention", including the loop model.

mhtconsult (2013): "Family entrepreneurs - holism and interdisciplinary collaboration in practice".

mhtconsult (2015): "Stronger children – less violence. Teacher's Handbook".

mhtconsult (2017): "Sustainable employment for mentally vulnerable citizens. A strategic analysis of dilemmas and potentials". The Erasmus+ project Equality in Learning, focused on co-production.

Peersdom Admin (2014): "Benefits to Peer-to-Peer learning". <http://www.peersdom.com/benefits-of-peer-to-peer-learning>.

The National Council for Volunteering in Denmark (2013): "A Magazine about co-creation".

UngiAarhus (2012): "Læring til livet", including the loop model.

Vadum, Ole Dahl (2007): "Coaching og kunsten at leve".

Wedel, Nils (2017): "Peer learning".

Wenger, Etienne (2004): "Praksisfællesskaber" (Wenger (1998): "Communities of practice. Learning, Meaning and Identity").

White, Michael (2006): "Narrativ teori".

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

Yang, S.J.H. (2006): "Context Aware Ubiquitous Learning Environments for Peer-to-Peer Collaborative Learning".

"Europa-Kommissionens støtte til udarbejdelsen af denne publikation er ikke udtryk for støtte af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for enhver brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger."

Partners

Coordinator

CLAVIS / Denmark
Pernille Sederberg
pese@clavis.org

www.clavis.org

uniT – Arts Association at the Karl-Franzens University of Graz / Austria

Ludwig Zeier
ludwig.zeier@chello.at

www.uni-t.org

iberika / Germany
Jessica Borniger
jborniger@iberika.de
Idoia Martínez
idoia@iberika.de

www.iberika.de

CESIE / Italy
Giulia Siino
giulia.siino@cesie.org

cesie.org

MAD for Europe / Spain
Gregorio Garcia-Solans Molina
grego@madforeurope.org

www.madforeurope.org

EQuIP / UK
Junaid Hussain – Chief Executive
junaid@equipequality.org.uk

equipequality.org.uk

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.